

'Yapay Zekâ Çağında Hukuk Raporu'

Basın Açıklaması

İstanbul, Ankara ve İzmir Barolarınca yürütülen büyük veri teknolojilerine ışık tutmayı hedefleyen Türkiye'ni ilk 'Yapay Zeka Çağında Hukuk Raporu'nun yayınlanması üzerine 21 Aralık 2019 Cumartesi günü saat 13.00'da İstanbul Barosu merkez Bina Konferans Salonunda düzenlenen basın toplantısında rapor kamuoyunun bilgisine sunuldu.

Ankara Barosunu temsilen Yönetim Kurulu Sayman Üyesi **Av. Havva Orhun**, İzmir Barosunu Temsilen Baro Başkan Yardımcısı **Av. Özgür Yılmaz**'in hazır bulunduğu basın toplantısında, basın açıklamasını İstanbul Barosu Başkanı **Av. Mehmet Durakoğlu** sundu.

Basın açıklaması şöyle:

Sayın Basın Mensupları,

Yapay zekâ Alanında alanındaki gelişmelerin dâhil olduğu teknolojik dönüşüm, toplumun her kesiminde etkili olmaktadır. 1940'larda bilim kurgu filmleri, romanlar ve benzeri eserlerle sosyal hayatta popülerleşen yapay zekâ, önceleri sadece insanların yapabileceği sanılan karmaşık bilişsel görevleri bugün yerine getirebilmektedir. Bu gelişmeler ışığında, yapay zekâ sisteminin insan ile etkileşimde olduğu her durum, hukuk alanında da yansımalar doğurmaktadır.

Kabul etmeliyiz ki hemen her alanda olduğu gibi hukuk alanında da köklü değişimleri ve dönüşümleri beraberinde getireceği öngörülen bir dijital çağındayız. Yargının önemli bir parçası olan avukatlık mesleği, yapay zekâ karşısında gelişim gösterecek meslekler arasındadır. Kısmen veya tamamen otomasyona tabi tutulabilecek süreçlerde, avukatlık mesleği açısından da bu teknoloji etki yaratacaktır. Ancak bu otomasyonun amacının bir avukatın yerini almak değil, aksine avukatın işini tamamlayıcı bir araç olarak hareket etmek olduğu düşünülebilir. Dolayısıyla bu değişim ve dönüşüm avukatlık mesleğinin ortadan kalkmasına yol açmayacaktır.

Elbette teknolojinin getirdiği değişim ve dönüşüm kaçınılmazdır. Bunun sağlıklı işleyebilmesi adına barolar öncü bir rol üstlenmişlerdir. Bu süreçte mesleğimizin gelişimi için barolar olarak birtakım adımlar atmamız gerektiğinin bilincindeyiz. Bu sebeple, teknolojinin yarattığı etkilerin üzerinde görüldüğü kuşağın ve bu kuşağın eğitim sürecindeki yerinin öncelikli olarak değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Türkiye'de 2019 yılı itibariyle üniversite tercihi yapılabilecek toplam 81 hukuk fakültesi bulunmaktadır. Bunlardan 36'sı devlet üniversitesi, 35'i vakıf üniversitesi ve 10'u da KKTC'de yer alan özel üniversitedir. Söz konusu 81 hukuk fakültesinin hukuk eğitimi müfredatlarının inovasyon çağına uygun olup olmadığının incelenebilmesi için ise müfredatta yer alan zorunlu-seçimlik ders oranının, ardından bilişim hukuku konularının entegre edilmiş olduğu, üniversitelerin irdelenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda avukatlık mesleğinin temellerinin atıldığı hukuk fakültelerinden bu değişimin başlatılması gerektiği düşüncesindeyiz. Hukuk fakültelerinin müfredatına bilişim hukuku ve teknolojiye ilişkin derslerin konulmasının yanı sıra, söz konusu dersleri öğretecek kadronun da mevcut olması bu anlamda önemlidir. İstanbul, Ankara ve İzmir Baroları olarak bu süreçte üniversiteler ile işbirliği halinde olmaya hazır olduğumuzu vurgulamak isteriz.

Öte yandan avukatlıkta yıllarını geçirmiş meslektaşlarımızın da bu değişime adapte olması bir diğer önemli husustur. İleri teknoloji dönemi öncesin bakıldığında, avukatlar dava dosyaları üzerinde çalışma, müvekkiller ile iletişim kurma, dilekçe ve sözleşme hazırlama gibi işlerde büyük bir iş yüküne sahip iken, bir süre sonra iş rutinlerini kolaylaştırmak üzere daktilo, telefon, telex, faks, telsiz telefon, fotokopi, çağrı cihazı ve bilgisayar gibi yeniliklere karşı büyük bir talep göstermiştir. Ancak tüm meslek gruplarında olduğu gibi avukatlık mesleğinde de, geçmişle ileri teknoloji dönemi arasında bir geçiş dönemi olarak nitelendirilen bugünün teknolojisine ayak uyduramayanlar, bu teknolojileri kullanmamak/ öğrenmemek

için direnç gösterenler olmuştur. Ancak günümüzde yaşanan bu hızlı değişme adaptasyonunun sağlanması mesleki gelişim açısından da zorunluluk haline gelmiştir. Bu bakımdan İstanbul, Ankara ve İzmir Baroları olarak meslek içi eğitimler ile bu süreci hızlandırmaya yönelik adımlar atıyor olacağız.

Bu hedefimizi gerçekleştirirken, İstanbul, Ankara ve İzmir Baroları ile ortaklaşa kaleme aldığımız Yapay Zekâ Çağında Hukuk adlı rapor bizim için rehber olacaktır. Bu rapor, Türkiye'nin ilk hukuk ve yapay zekâ kesişimini ele alan rapordur. Yapay zekâ çağı olarak tanımlanan 21. yüzyılda Türk Hukuk sisteminde teknolojiye yakınlaşma sürecini hızlandıracaktır. Alanda uzman kişilerin birlikte çalışması ile hazırlanan rapor birçok yeni adımında atılmasına öncü olacaktır. Türk hukukunda teknoloji ve özellikle yapay zekâ uygulamalarının kullanımının bugünkü durumunu analiz etmektedir. Yapay zekâ sistemlerinin kullanım alanlarıyla ilgili hukuki anlamda atılması gereken adımlara yönelik yol göstermek, raporun esas amaçlarından biridir. Aynı zamanda, Türkiye'de benzer çalışmaların yapılması için de bir örnek teşkil etmektedir.

Günümüzde kullanımı artan "legal tech" yani hukuku teknolojisi kavramı literatürde kavramsa olarak yerini almıştır. Hukuk teknolojileri avukatların temel iş süreçlerini, avukatlık ortaklı yapısını, istihdam oranlarını ciddi oranda değiştirmeye başlamıştır. Kişiler ve şirketler gibi dış paydaşların avukatlara duymaksızın hukuki süreçler hakkında bilgi edinmesi ve basit hukuksal sorunlarına çözüm üretebilmesi gibi sonuçlar doğurmaktadır. İleri teknoloji dönemi öncesinde avukatlar mesleklerini icra ederken rutin olarak gerçekleştirdikleri dava dosyaları üzerinde çalışma, müvekkiller ile iletişim kurma, dilekçe ve sözleşme hazırlama vb. işlerde büyük bir iş yüküne sahip iken, bir süre sonra iş rutinlerini kolaylaştırmak üzere hayatlarına giren daktilo, telefon, telex, faks, telsiz telefon, fotokopi, çağrı cihazı ve bilgisayar gibi yeniliklere karşı büyük heyecan ve merak duymuşlardır. Ancak tüm meslek gruplarında olduğu gibi avukatlık mesleğinde de, geçmişle ileri teknoloji dönemi arasında bir geçiş dönemi olarak nitelendirilen bugünün teknolojisine ayak uydurmakta zorlananlar olmuştur.

Ancak bugün yapay zekâ teknolojisinden ayrı bir iş hayatı düşünmek mümkün değildir. Avukatlık mesleğinin de özellikle ön araştırma ve analize dayalı olan noktalarında yapay zekâdan bir asistan olarak faydalanabiliriz. Dolayısıyla avukat buradan edineceği fazla zamanda dosyasını daha iyi savunabilmek için strateji geliştirmeye odaklanabilir ve kendi mesleki gelişimi için zaman yaratabilir. Günümüzde avukatlık mesleğindeki istihdam konusunda yapılabilecekler tartışılmaktadır. Mezun sayısının artması avukatların büro açarak mesleklerini serbestçe ifa etmelerinin önünde engel oluşturmaktadır. Bu noktada baroların mesleki dönüşümün her adımında etkin rol alması önem arz etmektedir. Bu bağlamda barolarda avukatlık mesleğini geliştirmek, melek mensuplarının yararlarını korumak ve gereksinimlerini karşılamak, meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumanın yanı sıra toplumsal değişim ve dönüşüme katkı sağlamak açısından kurulu düzeni, alışılmış olanı, bilineni, insani ve toplumsal ilişkileri sorgulamakta yükümlü olması gereken kuruluşlardır. Dolayısıyla barolar, bu dönüşüm karşısında kendi bünyelerinde bir yol haritası geliştirmeli; diğer barolarla da iş birliği halinde olup bu değişimin kapsayıcı ve ilerleyici bir etki yaratmasına yönelik adımlar atılmalı; daha da önemlisi ilerleyen dönemde mevzuat geliştirmesi noktasında da öncü rolünü ortaya koymalıdır. Aynı zamanda baroların mesleğin tohumlarının atıldığı hukuk fakülteleri ile geliştirecekleri iş birlikleri, bu dönüşümün köklü etkilerinin sağlam temellere oturtulmasında önem arz etmektedir.

Bu bağlamda Yapay Zekâ Çağında Hukuk raporunda emeği geçen tüm paydaşlara teşekkürlerimizi sunar, bugün panellerin verimli geçmesini temenni ederim.